

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VILNIAUS PATAISOS NAMUS (BUVUSĮ LUKIŠKIŲ TARDYMO IZOLIATORIŲ-KALĖJIMĄ) BEI KALĖJIMŲ DEPARTAMENTĄ PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS

2020-01-30 Nr. 4D-2019/1-70

Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą ir papildomus raštus (toliau vadinama – Skundas) dėl Vilniaus pataisos namų (buvusio Lukiškių tardymo izoliatoriaus-kalėjimo; toliau vadinama ir – Lukiškių TI-K) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su kratos atlikimo procedūrų galimu pažeidimu, bei Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau vadinama – Kalėjimų departamentas arba KD) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo skundus.

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodyta:

2.1. „[...] 2018-10-26, pateikiau skundą Lukiškių TI-K direktoriaus vardu, gauta 2018-10-26, Reg. Nr. 29-3162, kur nurodžiau raštu, kad man būnant LTI-K mokykloje trečiame korpuse, 6 posto <...> kameroje, kur esu laikomas, 2018-10-25 buvo atlikta krata, kameroje bei mano daiktų, man X tuo metu būnant mokykloje, grįžus iš mokyklos pamačiau, kad mano daiktai yra išvartyti, guli kitose vietose [...] Lukiškių TI-K atsakė 2018-11-21 Nr. 96-4239 [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „[...] kreipiausi su skundu 2018-12-05 į KD išdėstydamas skundo esmę dėl atliktos kratos, paprašiau nustatyti pažeidimą, pažeidus mano teises ir teisės aktų reikalavimus, atliekant kratą <...> kambaryje, man būnant mokykloje. KD pateikė atsakymą 2019-01-07 Nr. 2S-131 [...]“

3. Pareiškėjas prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2019 m. sausio 21 d. raštu Nr. 4D-2019/70/3D-190 kreipėsi į LTI-K, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2019 m. sausio 31 d. Seimo kontrolierius gavo LTI-K 2019 m. sausio 29 raštą Nr. 9-1141; šiame rašte ir prie jo pridėtuose dokumentuose nurodoma:

4.1. „Krata atlikta vadovaujantis Laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcijos patvirtintos Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus

2014 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. V-362 „Dėl Laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcijos patvirtinimo“ (Kalėjinų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2017 m. liepos 26 įsakymo Nr. V-325 redakcija) (toliau – Instrukcija) 148 punktu („Siekiant surasti ir paimti į suimtiesiems ir nuteistiesiems leidžiamų turėti daiktų sąrašus neįtrauktus daiktus, aptikti pabėgimui rengiamas vietas, surasti laisvės atėmimo vietų teritorijoje besislapstančius suimtuosius arba nuteistuosius, atliekamos suimtųjų ir nuteistųjų, laisvės atėmimo vietų teritorijų ir patalpų kratos bei apžiūros.“);

4.2. „2018-10-25 krata atlikta kameroje nuteistajam X nedalyvaujant, kadangi Instrukcijos 173.1 punkte numatyta („Atliekant kratą kameroje, ten laikomi suimtieji (nuteistieji) išvedami iš kameros ir išrikiuojami koridoriuje, jei reikia, nuvedami į kitas patalpas. Išvestiems iš kameros suimtiesiems, nuteistiesiems atliekama dalinė krata.“), kad nuteistieji kratos metu turi būti išvedami iš kameros, jų dalyvavimas kameroje, kurioje vyksta krata, nenumatytas“;

4.3. „Instrukcijos 157 punkte numatyta, kad „<...> Paėmus iš suimtųjų ir nuteistųjų daiktus, neįtrauktus į suimtiesiems ir nuteistiesiems leidžiamų turėti daiktų sąrašus ar jiems pareiškus pretenzijų dėl kratos eigos, surašomas protokolas. 2018-10-25 vykusios neplaninės kratos kameroje Nr. <...> kratos protokolas nebuvo sudarytas, kadangi iš karto po kratos nuteistasis X priekaištų dėl kratos neturėjo, neleistinių turėti daiktų rasta nebuvo. Vadovaujantis Instrukcijos 174 punktu („Kamerų techninių apžiūrų, kontrolinių techninių apžiūrų, planinių kamerų ir asmens kratų rezultatai įrašomi į kamerų kratų ir techninių apžiūrų apskaitos žurnalus <...>“) krata buvo užfiksuota kamerų kratų apskaitos žurnale.“

5. Seimo kontrolierius 2019 m. sausio 21 d. raštu Nr. 4D-2019/70/3D-189 kreipėsi į KD, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2019 m. vasario 4 d. Seimo kontrolierius gavo KD 2019 m. vasario 1 d. raštą Nr. 1S-347 (kartu su KD raštu Seimo kontrolieriui buvo pateiktos Pareiškėjo kreipimūsi ir atsakymų į juos kopijos); šiame rašte ir prie jo pridėtuose dokumentuose nurodoma:

5.1. KD 2019-01-07 rašte Nr. 2S-131, adresuotame Pareiškėjui, nurodyta: „[...] Išnagrinėjus surinktą dokumentinę medžiagą bei 2018-12-05 skunde nurodytas aplinkybes nustatyta, kad 2018-10-26 Lukiškių TI-K direktoriui parašėte skundą dėl įstaigos pareigūnų atliktos kratos bei vaizdo įrašo išsaugojimo. 2018-11-21 Lukiškių TI-K direktorius raštu Nr. 96-4239 Jums pateikė išsamų atsakymą į Jūsų 2018-10-26 skundą. Minėtame rašte nurodyta, kad Jūsų gyvenamojoje kameroje krata buvo atlikta nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų. Papildomai buvote informuotas apie Lukiškių. TI-K vaizdo įrašų išsaugojimą.

Informuojame, kad Laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcijos 165.9 punkte nurodyta, kad, atliekant gyvenamosios patalpos bendrąją kratą, patalpoje gali būti paliekamas jos tvarkdarys ar kitas nuteistasis. Norime atkreipti dėmesį, kad šio punkto vykdymas yra įstaigos administracijos diskrecijos teisė.

Konstatuotina, kad Lukiškių TI-K direktoriaus raštas Nr. 96-4239, kuriuo buvo atsakyta į Jūsų 2018-12-05 skundą, yra pagrįstas. Šis raštas parengtas nepažeidžiant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnyje nustatytų reikalavimų (individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis; individualiame administraciniame akte turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos ir nurodyta apskundimo tvarka; individualus administracinis aktas turi būti pasirašytas jį priėmusio pareigūno ar valstybės tarnautojo arba viešojo administravimo subjekto vadovo, jo pavaduotojo ar įgalioto asmens ir patvirtintas antspaudu).

Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad nėra faktinių duomenų ir aplinkybių, įrodančių, jog Lukiškių TI-K pareigūnai pažeidė Jūsų teises. [...]“;

5.2. Lukiškių TI-K 2018-11-21 rašte Nr. 96-4239, adresuotame Pareiškėjui, nurodyta: „[...] 2018-10-25 kameroje Nr. <...> buvo atlikta krata, kratos metu uždraustų daiktą rasta nebuvo, apie kratos atlikimą padarytas įrašas „Kamerų kratų apskaitos žurnale“.

Vadovaujantis Laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcijos, patvirtintos Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2017 m. liepos 26 įsakymu Nr. V-325 (toliau - Instrukcija), 173.1 papunkčio reikalavimais, atliekant kratą kameroje, ten laikomi suimtieji (nuteistieji) išvedami iš kameros ir išrikiuojami koridoriuje, jei reikia, nuvedami į kitas patalpas. Išvestiems iš kameros suimtiesiems, nuteistiesiems atliekama dalinė krata.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstyta, pareigūnai turi teisę užėiti į kamerą ir atlikti būtinus veiksmus nuteistajam kameroje nebūnant. [...].“

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

6. Europos kalinimo taisyklėse nustatyta:

„54.8. Kaliniai turi dalyvauti atliekant jų asmeninės nuosavybės kratą, nebent dėl kratos technikos ar galimos grėsmės personalui tai yra uždrausta.“

7. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso:

183 straipsnis „Bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų apskundimas“ – „1. Viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios institucijos ar įstaigos vadovui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo skundo gavimo dienos. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų vadovų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami Kalėjimų departamento direktoriui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o jei dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo baigimo dienos. [...].“

8. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama – VAI):

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“ – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 2) *objektyvumo*. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...] 4) *nepiktnaudžiavimo valdžia*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų; [...] 13) *išsamumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.“

9. Laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcijos, patvirtintos 2014 m. rugsėjo 10 d. Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos įsakymu Nr. V-362 (toliau vadinama – Instrukcija):

148 punktas – „Siekiant surasti ir paimti suimtiesiems ir nuteistiesiems draudžiamus turėti daiktus, aptikti pabėgimui rengiamas vietas, surasti laisvės atėmimo vietų teritorijoje besislapstančius suimtuosius arba nuteistuosius, atliekamos suimtųjų ir nuteistųjų, laisvės atėmimo vietų teritorijų ir patalpų kratos bei apžiūros“;

149 punktas – „Kratas ir apžiūras atlieka laisvės atėmimo vietų ir Kalėjimų departamento priežiūros ir kitų tarnybų pareigūnai. Ypatingo įvykio laisvės atėmimo vietoje metu, tvarkai kratos ir

apžiūros metu palaikyti gali būti pasitelkti Vidaus reikalų ministerijos viešojo saugumo pajėgų, atsakingų už viešąjį saugumą, pareigūnai. Kratas ir apžiūras atliekantys pareigūnai privalo būti reiklūs suimtiesiems ir nuteistiesiems, korektiški, nežeminti jų orumo, negadinti šių asmenų daiktų. Kratų ir apžiūrų metu gali būti naudojamos techninės ir specialiosios priemonės, taip pat tarnybiniai šunys“;

150 punktas – „Suimtųjų ir nuteistųjų, laisvės atėmimo vietų teritorijų ir patalpų kratos ir apžiūros gali būti planinės ir neplaninės“;

157 punktas – „Suimtajam (nuteistajam) elgiantis įtartina, jam gali būti atliekama visuminė krata. Atlikus kratą (išskyrus 153.3, 155.1, 155.2 papunkčiuose numatytus atvejus), surašomas protokolas. Atlikus bendrąją kratą, jei ji neįforminama šios instrukcijos 175 punkte nustatyta tvarka, surašomas suvestinis protokolas. Paėmus iš suimtųjų ir nuteistųjų jiems draudžiamus turėti daiktus ar jiems pareiškus pretenzijų dėl kratos eigos, surašomas protokolas“;

173 punktas – „*Kamerų kratos atliekamos šia tvarka:* 173.1. Atliekant kratą kameroje, ten laikomi suimtieji (nuteistieji) vienu metu išvedami tik iš vienos kameros ir išrikiuojami koridoriuje, jei reikia, nuvedami į kitas patalpas. Kalėjimo režimo sąlygomis laikomiems nuteistiesiems atliekama visuminė krata tame pačiame koridoriuje, užtikrinant būtinas higienos sąlygas, ją organizuojant taip, kad tuo metu koridoriuje nebūtų pašalinių, kratoje nedalyvaujančių, asmenų ir kad jie negalėtų stebėti kratos eigos. Tardymo izoliatoriuje laikomiems suimtiesiems ir areštinėje laikomiems nuteistiesiems atliekama dalinė krata. 173.2. Kameros sienos ir grindys išstukušamos, patikrinama, ar nėra slaptavičių, galimų landų į pogrindį, ar gerai pritvirtintas stalas ir gultai. 173.3. Patikrinami durų užraktai, grotos, blokavimo priemonės ir signalizacija. 173.4. Apžiūrimos miegojimo vietos, lovos, patalynė, spintelės ir suimtųjų bei nuteistųjų daiktai“;

174 punktas – „Kamerų techninių apžiūrų, kontrolinių techninių apžiūrų, planinių kamerų ir asmens kratų rezultatai įrašomi į kamerų kratų ir techninių apžiūrų apskaitos žurnalus (33 ir 34 priedai). Pareigūnai, atlikę kratas ir technines apžiūras, apie jų rezultatus praneša laisvės atėmimo vietos direktoriaus budinčiajam padėjėjui, kuris pasirašo specialiaame žurnale ir apie rezultatus praneša laisvės atėmimo vietos direktoriui arba jo pavaduotojui, atsakingam už apsaugą ir priežiūrą.“

Tyrimui reikšminga Lietuvos Respublikos teismų praktika

10. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau vadinama – LVAT) 2012 m. gruodžio 20 d. sprendime, priimtame administracinėje byloje Nr. A-822-3206-12, konstatavo:

„Pagal Tarnybos Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto (2008 m. lapkričio 6 d. įstatymo Nr. X-1791 redakcijos) 5 straipsnį, Kalėjimų departamentas ir jam pavaldžios įstaigos (pagal Statuto 2 straipsnio 1 dalį, pataisos namai yra Kalėjimų departamentui pavaldži įstaiga) savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Bausmių vykdymo kodeksu, Baudžiamuoju kodeksu, Baudžiamojo proceso kodeksu, Suėmimo vykdymo įstatymu, kitais įstatymais, šiuo statutu, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis ir kitais teisės aktais. Pagal Statuto 4 straipsnį, Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų veikla grindžiama teisingumo, teisėtumo, žmogaus teisių ir laisvių gerbimo, suimtųjų ir nuteistųjų lygybės prieš suėmimo ir bausmių vykdymo įstatymus, humanizmo, bausmių vykdymo individualizavimo, progresyvaus bausmių atlikimo ir viešumo principais. Panevėžio pataisos namai ir Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, kaip viešojo administravimo subjektai, be minėtų specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, pavyzdžiui: įstatymo viršenybės, reiškiančio, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, *objektyvumo*, proporcingumo, nepiknaudžiavimo valdžia principus (Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 punktas).“

11. LVAT 2011 m. balandžio 19 d. nutartyje, priimtoje administracinėje byloje Nr. A-143-2876/2011, nurodė:

„Laisvės atėmimo institucijų sprendimuose turi būti aiškiai nurodyti objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis pagrįsti sprendimo motyvai [...]“

TYRIMAS IR IŠVADOS

12. Pareiškėjas teigia, kad 2018 m. spalio 25 d. jo kameroje Nr. <...> asmeninių daiktų krata buvo atlikta Pareiškėjui nedalyvaujant, nes tuo metu jis buvo mokykloje.

13. Kratos ir apžiūros yra atliekamos siekiant užtikrinti, kad suimtieji laisvės atėmimo vietoje neturėtų su savimi uždraustų daiktų, tarp jų, ir narkotinių medžiagų, ginklų; pagrindinis kratų ir apžiūrų tikslas yra užtikrinti kalinamų asmenų, pareigūnų ir kitų laisvės atėmimo vietoje dirbančių asmenų saugumą. Lukiškių TI-K pareigūnų įstatyminė pareiga atlikti nuolatinę kamerų stebėjimo kontrolę negali paneigti jų pareigos *tinkamai* atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus. Kratų atlikimo tvarka yra įtvirtinta specialiaame teisės akte – Instrukcijoje.

14. Instrukcijos 150 punkte įtvirtinta, kad patalpų kratos ir apžiūros gali būti planinės ir neplaninės.

Skundo tyrimo metu išsiaiškinta, kad Lukiškių TI-K Pareiškėjo kameroje Nr. <...> 2018-10-05 atlikta krata buvo neplaninė. Krata atlikta siekiant surasti ir paimiti suimtiesiems ir nuteistiesiems draudžiamus turėti daiktus. Atliekant tyrimą nustatyta, kad 2018-10-25 atliktos kratos metu kameroje Nr. <...> neleistinių turėti daiktų nerasta; tai patvirtina įrašas, atliktas Kamerų kratų apskaitos žurnale (šios pažymos 4.3 punktas).

15. Instrukcijos 173 punkte įtvirtinta kamerų kratos atlikimo tvarka. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad, pagal Instrukcijoje numatytą reguliavimą (šios pažymos 8 punktas), kratos metu nuteistieji (suimtieji) turi būti išvedami iš kameros, tai reiškia, kad prieš atliekant kratą kaliniai turi būti kameroje, pastovioje jų gyvenamojoje vietoje.

Europos kalinimo taisyklių 54.8 punkte nurodyta, kad kaliniai turėtų dalyvauti, kai yra atliekama jų asmeninio turto krata, išskyrus atvejus, kai tai draudžia tyrimo būdai arba yra potenciali grėsmė personalui.

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad, Pareiškėjui būnant Lukiškių TI-K mokykloje, Pareiškėjo gyvenamojoje kameroje Nr. <...> buvo atlikta krata; apie jos atlikimą Pareiškėjui nebuvo žinoma.

Pažymėtina, kad Lukiškių TI-K administracija Seimo kontrolieriui nepateikė duomenų, kodėl Lukiškių TI-K Pareiškėjo kameroje Nr. <...> krata 2018-10-05 buvo atliekama Pareiškėjui nedalyvaujant. Atliekamos kratos metu apie kilusią grėsmę personalui arba kitas svarbias aplinkybes taip pat nebuvo pranešta. Be to, kaip jau buvo nustatyta Skundo tyrimo metu, kratos metu neleistinių turėti daiktų kameroje nerasta. Seimo kontrolieriaus nuomone, tokie pareigūnų veiksmai, atliekant kratas, kuomet nuteistųjų nėra kameroje, sukuria prielaidas kilti nuteistųjų ir pareigūnų nepasitikėjimui.

Europos komitetas prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą (CPT) yra ne kartą pabrėžęs, kad reikia skatinti pasitikėjimu grįstus nuteistųjų ir pareigūnų santykius, kuomet mažėja bet kuriai įkalinimo įstaigai būdinga įtampa ir tuo pačiu metu žymiai mažėja smurto atvejų ir netinkamo elgesio tikimybė.

16. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad Skundo dalis dėl LTI-K pareigūnų veiksmų (neveikimo), neplaninę kratą kameroje Nr. <...> atliekant Pareiškėjui nedalyvaujant, yra pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

17. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X Skundo dalį dėl Vilniaus pataisos namų (buvusio LTI-K) pareigūnų veiksmų (neveikimo), atliekant kratą, pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

18. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Vilniaus pataisos namų direktoriui rekomenduoja: atsižvelgiant į Europos komiteto prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą formuojamus standartus žmogaus teisių apsaugos laisvės atėmimo vietose, užtikrinti, kad būtų skatinami pasitikėjimu grįsti nuteistųjų ir pareigūnų santykiai, kad kaliniai turėtų galimybę dalyvauti kai yra atliekama jų asmeninio turto krata.

19. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriui rekomenduoja: atsižvelgiant į Europos komiteto prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą formuojamus standartus žmogaus teisių apsaugos laisvės atėmimo vietose, Kalėjimo departamentui pavaldžiose įstaigose atliekant asmeninio turto kratas užtikrinti: kad nuteistieji turėtų galimybę jose dalyvauti ir, siekiant skatinti pasitikėjimu grįstus nuteistųjų ir pareigūnų santykius, kad kaliniai dalyvautų kratose, kai yra atliekama jų asmeninio turto krata.

20. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas